

Genişletilmiş Özet

Alkol Kullanım Bozukluğu Tedavisinde Transkraniyal Manyetik Uyarım: Geleneksel Bir Derleme

Giriş

Alkol kullanım bozukluğu (AKB), dünya genelinde en yaygın kullanılan psikoaktif maddelerden biri olan alkolün aşırı tüketimiyle ortaya çıkan kronik ve tekrarlayan bir beyin hastalığıdır. AKB; yoksunluk, tolerans ve yoğun alkol arzusu gibi belirtilerle karakterizedir. Depresyon, anksiyete bozuklukları ve kişilik bozuklukları gibi ruhsal rahatsızlıklarla yüksek birliktelik gösterir. AKB'nin tedavisinde bilişsel-davranışçı terapi ve farmakoterapi gibi geleneksel yaklaşımlar kullanılmakla birlikte, nörobiyolojik süreçlerin daha iyi anlaşılması ve tekrarlayan transkraniyal manyetik uyarım (tTMU) gibi non-invaziv beyin uyarım yöntemlerinin geliştirilmesi, yeni tedavi yolları sunmaktadır. Son yıllarda yapılan araştırmalar, AKB'nin merkezi sinir sistemi üzerindeki etkilerini anlamada önemli ilerlemeler kaydetmiştir. Bağımlılıkla ilişkili beyin devreleri, özellikle mezolimbik dopamin yolu, ödöl ile ilgili bölgelerde artmış subkortikal yanıt ve prefrontal kortekste azalmış kontrol mekanizmalarıyla ilişkilidir. Bu mekanizmalar, alkol bağımlılığı olan bireylerde dürtü kontrolü kaybına ve nükslere yol açabilir. tTMU, AKB ile ilişkili beyin develerini modüle ederek ayık kalmayı ve nüksleri azaltabilir. Bu derlemede AKB tedavisinde tTMU'nun etkinliğini araştıran sham kontrollü (taklit uygulamalı) randomize kontrollü çalışmaları incelemeyi amaçladık.

Yöntem

Derlemeye dahil edilen çalışmaları, PubMed veri tabanında "alkol kullanım bozukluğu", "alkol bağımlılığı", "TMU", "transkraniyal manyetik uyarım", "theta burst stimulasyonu" ve "craving" anahtar kelimeleri kullanılarak Eylül 2024'e kadar yayınlanan çalışmaları kapsamaktadır. Bu anahtar kelimeler kullanılarak toplamda 34 çalışma elde edilmiştir. "Alkol kullanım bozukluğu" ve "theta burst stimulasyonu" terimleriyle 18 sonuç, "craving" ve "alkol" ile "transkraniyal manyetik uyarım" terimlerinin kombinasyonu ile 95 sonuç bulunmuştur. Yinelenen yayınlar elendikten sonra, dahil edilme ve dışlanma kriterlerine göre 24 çalışma değerlendirmeye alınmıştır. Dahil edilme kriterleri arasında, sham kontrollü randomize kontrollü çalışmaları yer almaktadır. Meta-analiz, vaka serisi veya derleme çalışmaları dahil edilmemiştir. Ayrıca, İngilizce dışında yazılmış çalışmaları dışlanmıştır.

Bulgular

tTMU ve intermittant -aralıklı- theta burst stimulasyonu (iTBS) protokollerinin alkol bağımlılığı tedavisindeki etkinliği hedeflenen beyin bölgesi, seans sayısı ve kullanılan protokole göre değişiklik göstermektedir. Sağ veya sol dorsolateral prefrontal kortekse uygulanan yüksek frekanslı tTMU, bazı çalışmalarda alkol isteğini ve bilişsel işlev bozukluklarını azaltmada etkili bulunmuştur. iTBS, alkol bağımlılığı tedavisinde depresif semptomları ve nüks riskini azaltmada olumlu sonuçlar gösterirken, continuous -süreklı- TBS daha sınırlı kısa vadeli etkiler sağlamıştır. Medial prefrontal korteks ve anterior singulat korteks gibi derin beyin yapılarına uygulanan derin TMU (dTMU), nüksü azaltma ve dürtü kontrolünü geliştirme potansiyeline sahiptir. tTMU ve TBS protokollerindeki frekans, seans sayısı ve hedeflenen beyin bölgelerindeki farklılıklar tedavi sonuçlarını etkilemekte ve protokollerin standartlaştırılmasının önemini vurgulamaktadır.

Tartışma

Çalışmalarda kullanılan protokol varyasyonları, tedavi sonuçlarının genelleştirilebilmesini zorlaştırmaktadır. Bununla birlikte, dTMU ve TBS gibi daha yeni tekniklerin de umut vaat ettiği görölmektedir. Bu yöntemlerin etkinliğini daha iyi anlamak için daha büyük örneklem gruplarıyla ve standartlaştırılmış protokollerle yapılacak klinik araştırmalara ihtiyaç vardır.